Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Roke Ansa Huici

Arano, Nafarroa
(1922-2010)

Aurkibidea

Biografia

Suro auzoko Maisueneko Bordan jaio zen. Bederatzi senide izan ziren eta denek etxeko lanetan ederki ikasi behar izan zuten. Zazpi-zortzi urte zituenerako, anaiak txandatuz, herriaren beste muturrean dagoen Enazti baserrira joaten ziren hango izebari laguntzera (ama bertakoa zen eta aita, berriz, Maisueneako Bordakoa, biek aranoarrak). Bertan lo egiten zuten eta eskolan nahi baino gutxiago ibili ziren ondorioz. Eskolan ibili zen pixka, Suron Martzeneako Bordan ibili zen, eta herrian ere bai. Kontsejuko ganbaran ere eskola izaten zela gogoratzen zuen. Herriko okindegian ofizioa ikasten eta laguntzen ibili zen bi urtez, eta hamalau urterako Mairtzenean ere bai, morroi. Basoan ere ibili zen, baina azken urteetan bere etxeko sotoan izan zuen dendagatik ezaguna izan zen Roke. Aranon bizi izan zen beti.

Zintak

ARO-003

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Ansa, Ainhoa
- **Data**: 2010-05-12
- **Iraupena**: 60 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Elexpuru, Juan Martin

ARO-004

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Ansa, Ainhoa
- **Data**: 2010-05-12
- **Iraupena**: 60 min
- **Euskarria**: Bideo digitala

Pasarteak

1. Gurasoek adina egin dezake gazte batek umeen zaintzan

- **Erref**: ARO-003/004
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:04:18. **Bukatu**: 00:05:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia

Laburpena:
Gurasoek adina egin omen dezake edozein gaztek ume txikien zaintzan. Berari egokitu zitzaion eginkizun hori, gurasoak ez baitziren ailegatzen.

2. Lur arinak ziren etxekoak

- **Erref**: ARO-003/005
- **Iraupena**: 0:01:41. **Hasi**: 00:05:08. **Bukatu**: 00:06:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko tresnak

Laburpena:
Baserriko lanabesak: aitzurra, gurdia... Goldarik ez zen etxe guztietan izaten. "Makotu" egiten zen lurra. Beren etxean areaz konpontzen ziren. Oso lur arinak eta gozoak zituzten, baina zenbait etxetan zokor-mazoa erruz erabili beharra egoten zen.

3. Are berria ostu zieten

- **Erref**: ARO-003/007
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:07:13. **Bukatu**: 00:08:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Txikia zela are erosi berria ostu zieten baserritik. Aitak lapurra nor zen susmatuko zuen baina sekula ez zuen horretaz hitz egiten.

4. Aguazilaren garia gazteek hondatu

- **Erref**: ARO-003/009
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:08:53. **Bukatu**: 00:10:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Garirik ez da erein izan Aranon. Aguazil egiten zuenak erein omen zuen behin. Ontzeko pilatu zuen eta goiz batez dena barreiatuta agertu zen errepidean. Gazteak izan omen ziren gaiztakeriaren egileak.

5. Hiru gau lorik egin gabe

- **Erref**: ARO-003/012
- **Iraupena**: 0:01:39. **Hasi**: 00:13:07. **Bukatu**: 00:14:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Lo oso gutxi egiten zuen okindegian lanean zebilenean. Astean behin bakarrik zuen gau guztia lotarako, eta orduan ere berez esnatzen zen goizeko ordu batak aldera. Inoiz hiru gau jarraian ere egin zituen lorik egin gabe eta horrelakoetan bidean ibiltzen ere lo hartzen omen zuen.

6. Okin ona Aranokoa

- **Erref**: ARO-003/013
- **Iraupena**: 0:01:49. **Hasi**: 00:14:46. **Bukatu**: 00:16:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Okindegia non zegoen. Txikia zelarik, sei librakoak egiten ziren. Okin ona zen herrikoa. Gizon makala; aberea (astoa), berriz, ondo gobernatua izaten zuen. Beti haserre ibiltzen zen gizona.

7. Errota eta argindarra

- **Erref**: ARO-003/017
- **Iraupena**: 0:02:42. **Hasi**: 00:24:18. **Bukatu**: 00:27:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Errota
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:
Aranoko errotaz. Bertan lan egindako jendearen izenak. Elkarrizketatzailearen aitona ere ibili zen. Argia ere handik lortzen zuen Aranok, errota ondoko zentraletik. Argindar-etxean lanean ibilitakoen izenak.

8. Teilatuko euri-ura posaderan biltzen zen

- **Erref**: ARO-003/019

- **Iraupena**: 0:01:24. **Hasi**: 00:28:36. **Bukatu**: 00:30:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:
Teilatuko euri-ura "putzadera" izeneko deposito batean biltzen zen. Ez zuen edateko balio. Iturritik ekartzen zuten edatekoa. "Iturri beltza" oso ona omen zen.

9. Pittarra etxerako

- **Erref**: ARO-003/020
- **Iraupena**: 0:01:30. **Hasi**: 00:30:00. **Bukatu**: 00:31:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:
Pittarra egiten zen etxerako. Aranon dolare bakarra zegoen orduan. Txandaka egiten zuen etxe bakoitzak.

10. Dotrina ikasi zutenean, aldatu

- **Erref**: ARO-003/022
- **Iraupena**: 0:03:43. **Hasi**: 00:31:47. **Bukatu**: 00:35:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina

Laburpena:
Kontsejuan (udaletxean) ezagutu du eskola. Maistrak ez zien arreta handirik jartzen. 60 umetik gora izaten ziren eskolan eta ez zuten ezer ikasten. Eskolatik irten eta dotrinara. Dotrina ondo ikasi behar zen. Dotrina ikasi zutenean, aldatu egin zieten testua. Amak negar ere egin omen zuen horregatik. Euskaraz zen. Etxean ikasi behar izaten zen. Apaizak oso estu hartzen zituen.

11. Hil-kanpaia, su-kanpaia eta abar

- **Erref**: ARO-003/026
- **Iraupena**: 0:01:47. **Hasi**: 00:42:25. **Bukatu**: 00:44:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kanpaiak

Laburpena:
Hil-kanpaia jotzen zen norbait hiltzen zenean. Emakumearena eta gizonarena desberdinak ziren. Mantso-mantso jotzen zen. Su-kanpaia, berriz, oso azkarra zen. Horretaz gain, hiru angelusak: argi-ezkila, "keda"...

12. San Migel Aralarkoaren bisita

- **Erref**: ARO-003/028
- **Iraupena**: 0:00:28. **Hasi**: 00:44:40. **Bukatu**: 00:45:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Beste batzuk

Laburpena:
San Migel Aralarkoaren irudia ekartzen zenean festa handia izaten zen Aranon. Herrian sartu aurretik hasten ziren kanpaiak. Amak nahikoa lan zuen halako familia janzten.

13. Herriko "amerikanoak" ura ekartzeko prest

- **Erref**: ARO-003/030
- **Iraupena**: 0:01:41. **Hasi**: 00:45:12. **Bukatu**: 00:46:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Diaspora » Euskaldunak diasporan » Diasporatik itzulera

Laburpena:
Herrian zeuden "amerikano" batzuek ura ekartzea ordaintzeko prest zeuden. Batzarrak egin ziren eta kalamidaderen baten erruz hondatu zen asmoa.

14. Bi soinujole herriko festetan

- **Erref**: ARO-003/035
- **Iraupena**: 0:00:49. **Hasi**: 00:51:11. **Bukatu**: 00:52:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Lehendabizi ttunttuna zen herriko musika: txistua eta danborra. Gero soinujotzaileak ekartzen hasi ziren festetan, bat gazteek eta bestea herriak.

15. Urnietako Beltza erroskilla saltzailea

- **Erref**: ARO-003/039
- **Iraupena**: 0:01:11. **Hasi**: 00:56:05. **Bukatu**: 00:57:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:
Urnietako Beltza etortzen zen erroskillak saltzera. Piperrak ere saltzen zituen. Zozketak egin ere bai.

16. Erretratista, kinkila-saltzaileak eta arrain saltzaileak Aranora

- **Erref**: ARO-003/041
- **Iraupena**: 0:01:18. **Hasi**: 00:57:28. **Bukatu**: 00:58:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:
Erretratista etortzen zen festetan Aranora. Ez omen zuen argazki asko aterako, diru gutxi zegoen eta. Kinkila-saltzaileak eta traperoak ere bai. Arrain saltzailea gurditxo batekin etortzen zen "arrain minduarekin".

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-12

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com